

Punt de vista

Joan Elias

Economista. Vicepresident Junta Directiva CEES (Centre d'Estudis Econòmics i Socials)

Caixes d'estalvis: adéu per sempre?

Una de les conseqüències de la profunda crisi econòmica i financera dels darrers anys ha estat la pràctica desaparició de les caixes d'estalvis. Si a l'inici de la crisi, el 2007, a Espanya es comptabilitzaven 46 caixes d'estalvis, ara ja només en queden dues, les de dimensió més petita (Pollença i Ontinyent). La resta van cedir el negoci bancari a altres entitats i s'han transformat en fundacions (ordinàries o bancàries) o bé han desaparegut.

Els damnificats per l'ensorrament de les caixes són nombrosos. L'Obra Social potser és el que més crida l'atenció, precisament pel fet que la seva pèrdua de recursos no ha generat cap gran titular, a diferència del que ha passat amb altres conseqüències de la crisi bancària, com els desnonaments o les «preferents». L'Obra Social, que constituïa un complement rellevant a les iniciatives públiques i privades especialment en els àmbits de la cultura i de l'acció social, s'ha vist minvada precisament en el moment en què es retallen les polítiques socials i manquen fons del sector privat. Afortunadament, la principal entitat catalana ha sobreviscut al tsunami financer i, transformada, segueix mantenint un remarcable nivell d'Obra Social. La resta, però, ha patit una notable minva.

A més de l'impacte sobre l'Obra Social, la desaparició de les caixes planteja una altra qüestió: la concentració bancària. Les caixes d'estalvis començaren a aparèixer com a instruments d'estímul a l'estalvi i de protecció social de les llars obreres. Eren uns moments en què encara faltaven molts anys perquè es creessin els Estats del Benestar, hi havia molt pocs bancs i el sistema financer es fonamentava en l'activitat dels prestamistes. La protecció social dels treballadors es basava en la solidaritat familiar, la beneficència de l'església i les organitzacions gremials. Ja fa temps que les caixes havien deixat de ser aquestes institucions gairebé benèfiques. Però van demostrar que es pot competir amb la banca privada convencional en igualtat de condicions sense abandonar del tot els ideals d'una banca social: una banca més atenta a les necessitats de determinats col-

lectius (petites empreses, agricultors, famílies amb rendes baixes), més orientada al finançament de projectes a llarg termini, més inclinada a atendre les necessitats o interessos regionals o territorials, etc. Potser és l'hora de plantejar-se un nou enfocament de banca social, que compatibilitzi els objectius econòmics i els socials, de cara a un creixement més sòlid i equitatiu.

7

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

La puntualitat

He llegit el següent text: «Arribar a temps a les cites és deure de cavallers, cortesia de reis, obligació de cortesans, hàbit de gent de vàlua, costum de persones ben educades. Els que es fan esperar en les seves cites revelen debilitat de caràcter, pèssima educació i menyspreu absolut dels seus proïsmes.»

La frase és altisonant. Algú pot pensar que és digna de les novel·les de cavalleria o de persones situades espiritualment en el segle XVIII. Tanmateix, aquesta expressió fa avinent un problema bastant viu a les nostres latituds, on molts gaudeixen del privilegi de fer tard. Penso que no val la dita d'un professor que sempre feia tard a classe: «Ja que no hem estat puntuals a l'inici de la classe, siguem-ho a l'hora de la sortida.»

La manca de puntualitat s'ha de situar més enllà d'una falta de cortesia. S'endevina en el text esmentat. Ho diré en positiu: la puntualitat és una virtut. Forma part de la caritat envers els altres. És una mostra de respecte del temps de les altres persones; temps que és tan valuós com el meu.

La puntualitat requereix una ascètica, un esforç. L'impuntual ha d'esmenar-se. Cal ser puntual al treball, a les reunions, als espectacles, a les reunions familiars o amicals, a l'església... Hi ha qui és impuntual gairebé per essència. Aquest també s'ha de convertir. No s'hi val a impacientar els altres ni a fer la impressió que hom està tan ocupat que, per això, arriba amb retard.

Les persones hem de planificar les nostres activitats i organitzar-nos per poder-les dur a terme. L'agenda ha de ser raonablement carregada i prou. Tenir una agenda molt plena no és signe d'importància. Recomano que, en comprar una agenda, la cerquem petita a fi de no anotar-hi excessives activitats que fan impossible atendre-les i fan quedar malament el retardat.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Cedre

Els que ja tenim una edat, i ens agradava fer manualitats a l'escola, coneixem la fusta d'aquest arbre. Els llapis que fèiem servir tenien una mina i una fusta deficient, però no sempre. Potser algú tenia la sort que n'hi regalessin uns de marca alemanya, on en una de les cares hi posava: *cedre*. Fer-los punta era una ocupació d'artesanía preciosa, gairebé artística. L'altra procedència era ben diferent. Si un tenia amistat amb l'estanquer, et regalava capses buides d'havans. Amb aquestes fèiem miniatures precioses per al pessebre familiar.

Més tard vam conèixer la Història Sagrada, que jo vaig estudiar al col·legi dels germans maristes a Burgos. Vam conèixer personatges de l'Antic Testament, i vam estudiar el famós judici de Salomó. Aquest savi emperador va edificar un temple meravellós. Era tan gran que va haver de comprar fusta de cedre per al sostre i l'interior.

Dit en termes botànics, el cedre és una pinàcia, en hebreu s'anomena *erez*. És la mateixa que designa el ginebre, d'aquí que algunes traduccions els confonen. Els botànics en distingeixen diferents tipus, però jo em referiré al del Líban que és semblant als que veiem en molts jardins. De lluny s'assemblen als avets, que gaudeixen de gran simpatia. Si qualifiquem aquests de prínceps, el cedre seria l'emperador. Pot arribar als 50 metres d'altura i viure 2.000 anys. Les pinyes són molt decoratives, però s'obren per propagar-ne les llavors i cauen, per això no gaudeixen de les qualitats decoratives dels seus germans, l'avet i el pi.

A favor seu, cal dir que la seva aroma és un dels perfums més antics. Els antics egipcis n'utilitzaven la fusta per a la construcció naval i de sarcòfags, al marge que l'essència es va utilitzar en l'embalsament de les mòmies.

Encara que sembli estrany, és l'arbre més esmentat a la Bíblia. Hi apareix 75 vegades. Totes a l'Antic Testament. De tota manera, Jesús coneixia aquest vegetal, almenys en l'excursió a Cesarea de Filip, a les muntanyes del Líban.

Quin sentit té esmentar el cedre en el text bíblic? La majoria es refereixen al comerç entre Israel i el sobirà del Líban. Apareix, doncs, en llibres històrics. Un arbre tan preuat com aquest també s'havia d'esmentar al Càntic dels Càntics. El «niu d'amor» de la parella d'enamorats, ja ho vaig dir l'altre dia, estava fet de bigues de cedre i teginat de xiprer.